

دوره هفتم تقنیه

مذاکرات مجلس

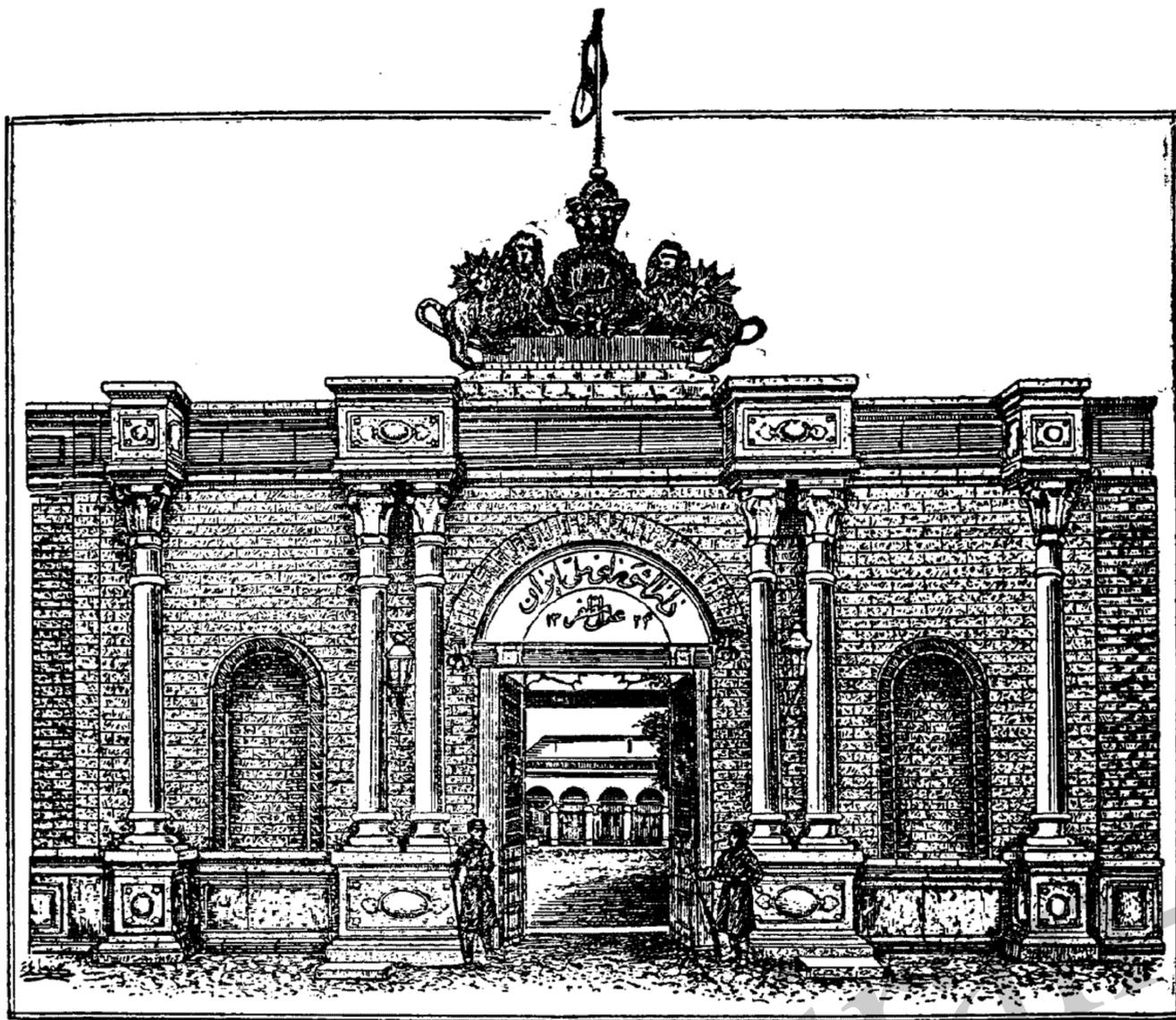
شماره
۳۱

جلسه
۳۱

تاریخ تأسیس آذر
۱۳۰۵
جلسه ليله يكشنبه ۱۹
اسفند ماه ۱۳۰۷
مطابق ۲۸ رمضان المبارک
۱۳۴۷

مندرجات
فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی
خواهد بود
پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در يك شماره منتشر میشود
مطبعة مجلس

قیمه اشراك
داخله ایران سالانه ده تومان
خارجہ « دوازده تومان
قیمه تک شماره
يك قران

مذاکرات مجلس

دوره هفتم تقنینیه

صورت مشروح مجلس لیلہ یکشنبہ ۱۹ اسفند ماہ ۱۳۰۷ مطابق ۲۸ رمضان المبارک ۱۳۴۷

جلسه ۳۱

(مجلس سه ساعت و نیم از شب گذشته
براست آقای شریعت زاده نائب رئیس تشکیل گردید)
(صورت مجلس لیلہ چهارشنبه ۱۵ اسفند را
آقای اورنگ قرائت نمودند)

غائبین با اجازه جلسه ۲۹
آقایان: حیدری - حسنعلی میرزا - طهرانی - ایزدی
افشار - افسر - آشتیانی - مفتی - همراز - الفت -
جهانشاهی - حاج سید محمود - محمد آخوند - تیمورناش

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	تثبیت مرخصی ۷۵ روزه آقای محمد آخوند	۴۸۷	
۲	تقدیم دو فقره لایحه از طرف وزیر پست و تلگراف راجع به کنفرانس بین المللی تلگراف بی سیم - و راجع به کنفرانس بین المللی با سیم	۴۸۷	
۳	شور از ماده دوم بودجه ۱۳۰۸ مجلس شورای ملی	۴۸۷	۵۰۴

غائبین بی اجازه جلسه ۲۹
آقایان: میرزا حسن خان وثوق - موقر - قوام -
حاج رحیم آقا - میرزا ابو الفضل - محمد تقیخان اسعد
حاج حسین آقا مهدوی - شیخ علی مدرس - حاج حسن
آقا ملک - حاج غلامحسین ملک

دیر آمده با اجازه جلسه ۲۹

آقای دشتی

غائبین با اجازه جلسه ۳۰

آقایان: سید یعقوب - عبدالحسین خان دیبا - افسر
دشتی - آشتیانی - مفتی - جلائی - مهدوی - رفیع
تیمور ناس - محمد آخوند - طهرانی

غائبین بی اجازه جلسه ۳۰

آقایان: حیدری - میرزا حسن خان وثوق - الفت -
موقر - حاج رحیم آقا - میرزا ابو الفضل - حاج سید
حمود - محمد تقیخان اسعد - حاج حسین آقا مهدوی -
شیخ علی مدرس - حاج حسن آقا ملک - حاج غلامحسین ملک

دیر آمدگان با اجازه جلسه ۳۰

آقایان: کازرونی - ذوالقدر

دیر آمدگان بی اجازه جلسه ۳۰

آقایان: اسدی - قوام

نایب رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - آقای طهرانی را غائب بی اجازه نوشته
اند در صورتیکه ایشان استعجازه کرده بودند خواستم از
مقام ریاست استدعا کنم که اصلاح فرمایند.

نایب رئیس - خیر غائب با اجازه نوشته اند. در
صورت مجلس اعتراضی نیست؟

(گفتند خیر)

نایب رئیس - صورت مجلس تصویب شد. قبل از
شروع بدستور يك تذکری باید بعرض مجلس شورای ملی
برسانم در جلسه هشتم اسفند خبر کمیسیون عرایض و
مرخصی راجع بمرخصی آقای محمد آخوند تصویب شد در
آن خبر ابتداء و انتهای مرخصی تصریح شده بود یعنی
از ۵ بهمن الی ۲۰ فروردین که ۷۵ روز است لیکن

در تعداد ابام خبر اشتباه شده و چهل و پنجروز تصریح
شده بوده است اگرچه رأی مجلس نسبت باول و آخر مرخصی
مزبور کافی است ولی من باب تذکر بعرض میزنم که
مرخصی آخوند محمد ۷۵ روز است. آقای وزیر پست
و تلگراف.

وزیر پست و تلگراف - دو فقره لایحه است یکی
راجع به کنفرانس بین المللی تلگراف بی سیم که در
سال گذشته در واشنگتن منعقد شده بود و يك فقره راجع
بکنفرانس بین المللی باسیم که امسال در بروکل منعقد
شده است برای تصویب تقدیم مجلس شورای ملی میکنم
يك لایحه چندی قبل تقدیم کرده بودم راجع به پست
که در چندین سال پیش در استکهلم منعقد شده بود و
تقاضا کردم که تسریع فرمایند در تصویب آن ولی تا
امروز به بنده از طرف کمیسیون اطلاع داده نشده
است خاطر آقایان را هم مستحضر کردم که در لندن هم
در ماه مه آینده تقریباً يك همچو کنفرانس تشکیل
خواهد شد از دولت ایران هم دعوت شده است نماینده
های مان را هم تعیین کرده ایم و معرفی کرده ایم و این
خوب نخواهد شد در صورتی که ما این را قبول کرده ایم
يك نماینده در کنفرانس آتی داشته باشیم لوائح مربوطه
بان تصویب نشده باشد این است که تقاضا میکنم از طرف
مقام ریاست تا کید بشود که کمیسیون زود تر این خبر
را بدهند که ما بتوانیم در کنفرانس لندن حاضر بشویم

نایب رئیس - آقای عباس میرزا

عباس میرزا - عرض بنده در موقع ورود بدستور
است. آن جا هم نوشته شده است

نایب رئیس - بودجه ۱۳۰۸ مجلس شورای ملی
مطرح است ماده دوم قرائت میشود

(این قسم قرائت شد)

ماده دوم - رتبی که نسبت بکلیه اعضاء و اجزاء
اداری مجلس شورای ملی توسط ادارات مربوطه مجلس
تشخیص داده شده و هنوز تعرفه خدمت شان نگذشته
فقط تا تاریخ تصویب این قانون مشمول ماده ۲۳ قانون

استخدام کشوری نبوده و همان تشخیص کافی و معتبر است
همچنین تبصره ماده اول قانون استخدام اعضاء و اجزاء
اداری مجلس مصوبه ۲۱ بهمن ماه ۱۳۰۴ لغو گردیده
و ماده دوم قانون ملبوس وطنی مصوبه ۲۹ دلو ۱۳۰۱
نیز شامل تمام اعضاء و مستخدمین اداری مجلس میباشد
نایب رئیس - آقای وثوق

آقا سید مرزقی وثوق - عرض کنم که ماده دوم این
قانون خیلی پیچیده است بنده نمی فهمم که مقصود چه
چیز است. اولاً ماده اول قانون استخدام اجزای مجلس
مینویسد که مستخدمین مجلس جزو مستخدمین رسمی مملکتی
شمرده میشوند و مشمول ماده ۲۳ و ۲۴ و ۲۵ قانون
استخدام کشوری نیز میباشد - خوب مستخدم وقتیکه
رسمی شد و مشمول ماده ۲۳ قانون استخدام کشوری شد
باید مطابق همان قانون نسبت باو عمل بشود و مطابق
آن قانون باید ارتقاء رتبه پیدا بکنند. اینجا مینویسد:
رتبی که نسبت بکلیه اعضاء و اجزاء اداری مجلس شورای
ملی توسط ادارات مربوطه مجلس تشخیص داده شده و
هنوز تعرفه خدمت شان نگذشته فقط تا تاریخ تصویب
این قانون مشمول ماده ۲۳ قانون استخدام کشوری
نبوده و همان تشخیص کافی و معتبر است الی آخر.

بنده میخواهم عرض کنم این تشخیص اگر مقصود تشخیص
هیئت رئیسه است خوب این را ممکن بود اینجا تصریح
فرمایند که هیئت رئیسه تشخیص داده اند. اگر هم
مقصود از ادارات مربوطه خود اعضاء و مستخدمین
مجلس است که همان اشخاص يك رتبی برای خودشان با
برای دیگری معین کرده اند که این برخلاف ماده ۲۳
قانون استخدام کشوری است که میگوید باید اقلاً از رتبه
مادون رتبه ما فوق برسند و این قسم ارتقاء بیابند یعنی
تا رتبه پنج دو سال بدو سال و از رتبه پنج سه بالا
سه سال به سه سال ارتقاء رتبه بیابند. هیچکدام
این ها را نگفته اند و همین قدر نوشته اند که
ادارات مربوطه هر چه تشخیص دادند که مثلاً فلانکس
رتبه چهار داشته باشد یا رتبه پنج آن صحیح باشد این

بر خلاف قانون استخدام است و ما نباید خودمان
که قانون استخدام نوشتیم و برای مستخدمین بیچاره
این همه اسباب زحمت فراهم کردیم با این تصویب نامهائی
که بعد صادر میشود آنوقت راجع بمستخدمین خود مان
اینطور قانون بگذرانیم بنده حرفی ندارم البته اعضاء
مجلس خوب کار میکنند تشکر هم دارم از شان ولی
هر کدامشان که مستحق رفیع رتبه اند حقیقه مطابق
ماده ۲۳ همان قانون دو سال بدو سال تا رتبه چهارم
و از رتبه پنج بیلا سه سال سه سال رتبه بگیرند دیگر
این ماده معنی ندارد همچنین آمدیم راجع به تبصره ماده
اول قانون استخدام اعضاء اداری مجلس مصوبه ۱۰
بهمن ماه ۱۳۰۴ که می نویسد لغو شود برای چه؟
تشکیلات مجلس يك اداره تقنینیه هست و يك اداره
مباشرت که آقایان مباشرین آن را اداره می کنند تقنینیه
هم در تحت ریاست عالی آقای رئیس است فقط يك معاون
می خواهیم و از برای معاون هم این تبصره تشخیص
کرده است که از رتبه ۷ بیلا مطابق این قانون نمیتوانند
بروند و دیگر رتبه ۸ و ۹ و مدیر کل که ما لازم
نداریم اگر می خواهند این تبصره را بکلی لغو نمایند
خوب است بکلی اساساً قانون استخدام مجلس را درش
نجدید نظر نمایند اگر لازم دارند از برای يك رتبی
اعضاء مجلس ترتیب خاصی داشته و طرز مخصوصی
ارتقاء پیدا کنند و بجای سه سال دو سال در يك
رتبه بنامند خوب ما هم حرفی نداریم خوب است يك
قانونی درست کنند بیآورند بمجلس که آن قانون را
اصلاح کنند ما هم حرفی نداریم والا با این ترتیبی که
این جا تنظیم شده است که مستخدمین مجلس از این
تاریخ مشمول ماده ۲۳ قانونند مخالف دیگر اینکه مینویسد
قانون ملبوس وطنی مصوبه فلان اصلاً قانون البسه
وطنی مربوط به قانون بودجه نیست و بنده نمیدانم که
این را دیگر چرا این جا نوشته اند و باید هر کس که
مستخدم رسمی است باید لباس وطنی بپوشد این هیچ
تذکرش در این جا لازم نیست و باید در يك ماده دیگری

تذکر داده شود و در این جا هیچ مورد ندارد.

نایب رئیس - آقای اورنگ

اورنگ - با اینکه بحث در ماده دوم است و موضوعاً خارج است از صحبتی که مقدمه می خواهم عرض کنم ولی تذکر عرض میکنم: گمان می کنم اغلب اشکالات چه در جلسه گذشته و چه در این جلسه بر روی يك سوء تفاهمی است که تولید شده است و آن سوء تفاهم عبارت از این است که در بودجه يك مبلغ معتد بهی اضافه دیده میشود و انسانی در ابتدا وقتی که مشاهده میکند خیلی اضافه می بیند در بودجه ۱۳۰۸ مجلس نسبت به بودجه ۱۳۰۷ ولی بطوری که در جلسه گذشته از طرف ریاست مباشرت مجلس بعرض آقایان نمایندگان محترم رسید و توضیح لازم را در این خصوص دادند گمان میکنم رفع اشکال شده باشد - این مبلغ را تفکیک کردند و هر مقدارش را معین کردند مربوط بکجا است دیگر اشکالی گمان نمیکنم از این جهت برای آقایان نمایندگان باقی باشد در این بودجه آقایان بخش هائی نشده است و يك اضافاتی وجود نیافته است از این مرحله میگذریم زیرا این مرحله گذشته و توضیحش هم داده شده است و آقایان نمایندگان محترم هم در جلسه گذشته رأی در جزئیات آن را دادند و فقره فقره گذشت و خامه پیدا کرد اما نسبت باین ماده دوم بطوریکه نماینده محترم توضیح دادند دوسه مقدمه اسباب اشکال برای نظریه ایشان شده است و آن دوسه جهت ایشان را وادار بمخالفت کرده است: اولاً اینکه می فرمایند مخالف قانون استخدام است که اعضاء و اجزاء مجلس شورای ملی دارای رتبه بر خلاف قانون استخدام کشوری شده باشند عرض میکنم در دوره ششم همین مجلس مقدس شورای ملی ماده را در این خصوص گذراند که عیناً فعلاً بنظر محترم نان میسرانم: ماده الحاقیه قانون استخدام اعضاء اداری مجلس شورای ملی مصوبه ۱۴ بهمن ۱۳۰۶ شمسی ورود بخدمت و رفیع رتبه و تعیین اضافه حقوق اعضاء و اجزاء اداری مجلس شورای ملی و تشخیص و انتخاب اعضاء و اجزاء و مستخدمین اداری مجلس و تمام

هم همیطور باشد و اگر خدای نخواستہ این طور نبوده بعد از این این طور باشد - اما راجع باین تبصره تبصره را اساساً نماینده محترم منکر و خودش نشدند اینجا هم گفته اند همانطوری که ما اصلاح اندیشی کردیم برای خودمان و ادارات عموماً که همه لباس وطنی بپوشند هیچ منطقی ندارد که اعضاء اداری مجلس شورای ملی معاف باشند آنها هم اعضاء اداره اند و وظیفه میگیرند باید لباس وطنی هم بپوشند این را هم نماینده محترم منکر نیستند منتها گذاشتن این جمله در این جا موافق تقاضای ایشان نبود و بنده هم حرفی ندارم وقتی اساساً ما تصدیق کردیم که این مسئله بجا و مورد است از این جا بر میآید و بجائی که میخواهند میگذاریم و این قابل بحث نیست و ایشان مخالفتی با این موضوع ندارند این حاصل توضیحات بنده بود که در این جا خواستم بعرض آقایان برسانم

نایب رئیس - آقای عباس میرزا

عباس میرزا در این ماده دو که در این جا نوشته شده است مخالفت بنده راجع به آن موضوعی نیست که آقای اورنگ فرمودند یعنی نسبت به خارج فوق العاده که پیش آمده است و برای دفع از این ماده آن توضیحاتی که در جلسه گذشته آقای اریاب دادند کافی بود اینجا يك مسئله ایست که در این ماده مواجه کرده اند مجلس را باین موضوعی که خود مجلس در دوره گذشته رد کرد و این جا باید بطور واضح و ساده حرف زد ما خودمان صاحب این خانه هستیم و باید تشخیص قضایا را بدهیم و آقایانی که موافق با این ماده میباشند باید خیلی واضح توضیح بدهند این جا موضوع اداره مجلس است اداره کردن این مجلس ناچه حد و ناچه رتبه هائی برای ما لازم است در مجلس گذشته يك مذاکراتی شد و يك اقداماتی شد که در اینجا هم رتبه ها همیطور تا رتبه نه معلوم بشود مذاکراتی که اینجا شد آقایان مذاکره کردند و عنوان کردند خوب این مجلس چند نفر رتبه نه لازم دارد و برای چه رتبه هشت و نه اصلاً لازم دارد برای اینکه مسئول قطعی اداره کردن مجلس مباشرین

هستند و سه نفر مباشر معین میشود و این مجلس را اداره میکنند و در مجلس سابق مذاکره شد و بنده مذاکرات سابق را تجدید میکنم که آقایان متذکر شوند و آقایانی هم که تازه تشریف آورده اند ملتفت بشوند که رتبه وقتیکه به نه میرسد همیطور که در سایر وزارتخانه ها هم جلوگیری میکنند بیائیم به بینیم که در مجلس اصلاً این رتبه ها لازم است یا نیست البته همیطور که اینجا مذاکره شد اعضاء مجلس خوب کار میکنند و خوب بوظیفه خودشان رفتار میکنند ولی باید به بینیم که اگر اینها خیلی خوب کار میکنند باید تا رتبه چند برای آنها قائل بشویم بالاخره يك کسی که در رتبه پنج خوب کار میکند اگر يك کار زیادتری داشته باشد او را نباید رتبه نه داد پس مقصود این ماده دو این است که خواسته اند این تبصره را که در قانون استخدام مجلس بوده است و رتبه هشت و نه را محدود کرده بودند سعی کرده بودند آن تبصره را لغو کنند و در مجلس برای رتبه های هشت و نه باز بشود خوب اگر اینطور پیش برود ما که نمی دانیم لابد آقایان هیئت رئیسه حساب کرده اند که تا پنج سال دیگر ده سال دیگر چند رتبه نه در مجلس خواهد بود و بالاخره راه خروج اینها چیست فایده برای آنها همین تقاعد خواهد بود: این که میشود در وزارتخانه ها کارها زیاد است در وزارت امور خارجه با وزارت داخله حکام هستند، وزراء مختار هستند اینها میزنند به يك رتبه هائی که لازم است برسند ولی این جا اگر چند نفر رسیدند به رتبه نه ما آنها را چه کار کنیم بفرمائید به بینیم اگر معاون اداره محاسبات رسید به رتبه نه رئیس محاسبات هم که رتبه نه دارد آنوقت چه میشود پس همیطور بالاخره ده یا زده نفر رتبه نه و هشت پیدا میشود این اشخاص را چه کار خواهند کرد و بالاخره این قضایا يك عکس العمل خواهد داشت که خود مجلس مجبور خواهد بود به ارجاع این مسئله این است که بنده میخواهم يك توضیح واضحی هیئت رئیسه یا آقایانیکه اطلاع دارند به بنده بدهند که فکر

رتبهات و تشخیصات راجعه باستخدام اداری مجلس و کلیه اجرای مواد قانون اداری مصوبه ۲۱ بهمن ماه ۱۳۰۴ با خود مجلس است بعلاوه در استخدام مستخدمین الزامی بانقلاب از منتظرین خدمت ادارات دولتی نیست و این حقوق راجع بگذشته و آینده محفوظ و واجب الاجرا است بنا بر این ماده هیئت رئیسه مجلس شورای ملی هرکس را از هر کجا و بهر رتبه که میل دارند حق انتخاب و اختیار دارند (همه نمایندگان)

احتشام زاده - اینطور نیست آقای

اورنگ - در بودجه ۱۳۰۸ بر آقایان اشتباه نشود ترك يك اختیاری است نه اخذ يك اختیاری میگویند از امروز به بعد ما هر کس را که بخواهیم استخدام کنیم برای مجلس شورای ملی باید کاملاً تابع قانون استخدام باشیم

احتشام زاده - از سابق هم همیطور باید باشد

اورنگ - این ماده که این جور نیست عبارتش هم فارسی است عرض میکنم نه این است که ما تابع قانون استخدام نباشیم. خیر ولی حالا روی این ماده حرف نمیزنیم بعد بان موضوع هم میسریم عرض میکنم مطابق اباماده که گذشته آمدند در مجلس نشستند و يك رتبه برای اعضاء مجلس شورای ملی معین کردند و حکم آن رتبه را هم باشخاص دادند حالا در این ماده دوم بودجه هم میگویند که تا این تاریخ تا امشب که این را تصویب میکنید از این افرادی که دارای این رتبه ها در سابق شده اند هر که تا این تاریخ بموسسه تقاعد مراجعه نکرده اند و ورقه رسمی خدمتشان را نگرفته اند آن قانون شامل این افراد نیست (یعنی قانون استخدام کشوری) و این اشخاص می توانند تعرفه خدمتشان را بگیرند ولی از این تاریخ به بعد هر وقت که مجلس شورای ملی محتاج بمستخدم جدیدی شد باید کاملاً رعایت کنند قانون استخدام کشوری را از اول الی آخر ...

احتشام زاده - حالا هم همین طور است.

اورنگ - خوب اگر این طور بوده از این به بعد

کردند و چه فکر کرده‌اند و چه خیال کرده‌اند و مخم این کار چه میشود و ما به کجا میرویم و باید این را معین کرد و باید دانست که عاقبت این کار چه میشود و عاقبت این کار برای اعضاء مجلس و مجلس خوب است یا نه؟ هیچ در این موضوع صحبتی نشده فقط از گوشه و کنار يك مذاکراتی کردند و چیزی نفهمیدیم این است که بنده خیلی میل داشتم در این موضوع آقایان يك توضیحی میدادند که بنده هم میفهمیدم

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

نایب رئیس - مذاکرات کافی است (گفته شد. بلی)

نایب رئیس - پیشنهادات قرائت میشود پیشنهاد آقای محمد ولی میرزا

(بشرح آتی خوانده شد)

ماده دوم را چنین پیشنهاد میدارم

رتبه که نسبت به کلیه اعضاء مجلس شورای ملی تشخیص داده میشود مطابق قانون استخدام کشوری و مواد مصرحه در قانون استخدام اعضاء اداری مجلس مصوبه ۲۱ بهمن ۱۳۰۴ خواهد بود و هرگونه ترفیع و مزایائی مطابق مقررات همان قوانین خواهد بود

نایب رئیس - آقای محمد ولی میرزا

محمد ولی میرزا - این جا البته بحث و دقتی که آقایان میفرمایند در اطراف ماده دوم راجع به این است که آیا جائز و صلاح هست که در قانون استخدام اعضاء مجلس در تحت لوای ماده دوم يك صورت جدیدی تشخیص کرد یا خیر بنده هم فقط از این نقطه نظر بود که در جلسه قبل این پیشنهاد را کردم و این جا مسئله بطوری که آقای اورنگ توضیح دادند نیست آن قانون بجای خودش باقی است و آن تبصره مقرر صحیح است و هیچ محل تردید نیست که آن مواد سابق و تبصره و موادی که به مواد سابق الحاق شده است تکلیف استخدام اعضاء اداری مجلس شورای ملی را قطعی

در بودجه مجلس يك اهمیت فوق العاده قائل هستم افسر - بلند تر

آقا سید یعقوب - برای اینکه بودجه مجلس يك اهمیت فوق العاده دارد و قانون اساسی و نظامنامه يك اختیاری به خود مجلس داده است و مداخله دیگری در بین نیست و از آن طرف هم خود بنده این ماده را مطالعه نکرده‌ام بیشتر آقایان هم درش مطالعه نکرده‌اند این بود که بنده تقاضا کردم و با مخبر محترم هم صحبت کردم که این ماده مراجعه شود به کمیسیون و در کمیسیون تجدید نظری بشود و نایب آنچه مقتضی است عمل شود حالا آقایان هر طور صلاح میدانند عمل کنند

نایب رئیس - آقای رفیع

رفیع - اگر پیشنهاد آقا راجع به همین يك ماده باشد بنده مخالفتی ندارم ولی خود آقا باید فکر بفرمایند که ما انقدرها وقت نداریم و اول سال نزدیک است و بودجه کل مملکتی باید تصویب شود و باقی کارها را باید بکنیم تکلیف این ماده هم در مذاکرات آقایان معین شده است يك پیشنهادی اینجا میشود و بالاخره تکلیف قاطع آن معلوم میشود و اگر بنا باشد اینکار را بجلسه های دیگر بگذاریم کارهای دیگرمان میماند.

نایب رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای محمد ولی میرزا . . .

محمد ولیمیرزا - اجازه میفرمائید؟

نایب رئیس - در بین رأی نمیشود مذاکره کرد.

محمد ولی میرزا - بنده پیشنهادم را مسترد میدارم یا پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب موافقم

نایب رئیس - بسیار خوب به پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب رأی میگیریم. موافقین قیام فرمایند (عده کمی قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب نشد. پیشنهاد دیگر.

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد می‌کنم که ماده دو بجدداً به هیئت محترم رئیس راجع شود تا نظر شود. عباس

نایب رئیس - آقای عباس میرزا

عباس میرزا - بنده عقیده‌ام این بود برای اینکه اختلاف نظر در این ماده رفع شود بهتر این بود که این ماده به کمیسیون برگردد و حالا که به ارجع بکمیسیون رأی ندادند به هیئت رئیس مراجعه شود و يك نظریاتی در آنجا بکنند و بالاخره آقایان هیئت رئیس و آقایان وکلا يك مذاکره در خارج بکنند و يك مجلس خصوصی بکنند و با آقایان وکلا يك شوری بنمایند تا حقیقت این قضیه آنجا حل شود و يك ماده در آنجا تنظیم شود و به مجلس بیاید که بانفاق رأی بدهیم و لزومی ندارد که ما در يك چیزی که راجع به خودمان است اختلاف نظر داشته باشیم در صورتیکه نظر هیئت رئیس در تشخیص رتبه های اعضاء اداری مجلس سابقاً در مجلس رأی داده شده بود و میبایستی در این موضوع جدید با آقایان وکلا يك مشورتی میکردند. حالا بنده عقیده‌ام این است که این مسئله به هیئت رئیس مراجعه شود و در هیئت رئیس يك نظری بکنند و يك مشورتی با وکلا بکنند و بعد يك ماده بیآورند که به اتفاق رأی بدهیم و این کار ضرری ندارد.

نایب رئیس - آقای عراقی

عراقی - بنده تصور میکنم که پیشنهاد آقا را اگر درست دقت بفرمائید وارد نیست برای اینکه این مسئله اصلاً از وظائف هیئت رئیس نیست آن پیشنهاد ارجاع به کمیسیون را اگر بدون رأی مجلس آقای مخبر تقاضا میکردند ممکن بود ولی صحبت هیئت رئیس نیست این قضیه بودجه است و باید ماده بودجه تنظیم شود و اختصاص به هیئت رئیس ندارد و مربوط به کمیسیون محاسبات است چنانچه در پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب که راجع به کمیسیون محاسبات بود بنده رأی دادم و حالا هم اگر پیشنهاد ارجاع به کمیسیون بود رأی میدادم ولی چون از وظائف هیئت رئیس نیست مخالفم و باید هر اختلافی که در این بودجه هست به کمیسیون محاسبات مراجعه شود

عباس میرزا - بنده مسترد میکنم
پیشنهاد آقای احتشام زاده

پیشنهاد میکنم در ماده دو پس از عبارت اشخیص داده شده نوشته شود مطابق قانون استخدام اداری مجلس نایب رئیس - آقای احتشام زاده
احتشام زاده - بنده نسبت به این ماده مخالف بودم ولی چون متأسفانه موقع نطق به بنده نرسیده ناچار شدم بوسیله تقدیم این پیشنهاد نظریات خودم را عرض کنم از دو حال خارج نیست چون موافقین با این ماده خصوصاً حضرت آقای اورنگ توضیحاتی که دادند این طور مفهوم میشد که مقصود ایشان این است که عین مصوبه‌ای که سابقاً نسبت به اعضاء مجلس بود است بدون اینکه يك مفهوم تازه برای آن قوانین و مصوبات در نظر باشد در نظر گرفته شود یا اینکه يك وضعیت خاصی تازه میخواهیم برای مستخدمین اداری مجلس قائل شویم. بنده خیال میکنم منظور این نباشد که قانون تازه بنویسیم و قانون سابق را تحکیم کنیم. برای اینکه يك قانون وقتی تصویب شد تا نقض نشده است هیچکس نمیتواند بر خلاف آن تعبیری کند و بنده تصور میکنم که مؤسسه تقاعد وزارت مالیه هم نخواهد برخلاف مصوبات سابق و بر خلاف قانون استخدام مجلس تحمیلی به مستخدمین مجلس بکند. پس معلوم میشود که يك منظور دیگری هست یعنی منظور این ماده این است که اگر چنانچه بر خلاف قانون استخدام اعضاء اداری مجلس شورای ملی يك عملیاتی شده باشد یعنی يك موقعی اشخیص بيمورد شده باشد قانونی بشود (چون مطابق قانون استخدام اعضاء اداری مجلس بقیودی که در قانون استخدام آنها هست راجع به رفیع رتبه و غیره مقیدند یعنی بدون طی رتبه مادرین نمیتوانند برتبه مافوق بروند و یا اینکه مطابق قانون باید چندسال در آن رتبه بمانند) و بنده تصور میکنم که مجلس شورای ملی و ادارات مجلس شورای ملی حق نداشته‌اند بر خلاف مصوبات سابق عملی بکنند و گمان میکنم که حتماً مطابق همان مصوبات ملزم بوده‌اند رعایت همان مقررات را در باب رفیع مستخدمین بکنند و اگر نخواهید

بوسیله وضع این ماده این استفاده را بکنند خوب نیست و گمان میکنم که اگر این ماده هم تصویب شود باز آقایان میتوانند آن استفاده را از این ماده بکنند. نسبت به سایر مندرجات و مسائل این ماده هم عرض میکنم که من جمله مسئله الغاء تبصره. بنده یکی از آن اشخاصی هستم که معتقدم هیچ داعی ندارد و علتی ندارد که مستخدمین اداری مجلس را از رتبه‌های هشت و نه محروم بکنیم و اگر بنا بشود که سایر مستخدمین حق دارند به رتبه‌های هشت و نه برسند مستخدمین مجلس شورای ملی چه گناهی کرده‌اند که از این حق محروم بمانند ولی معتقد نیستم که در موقع قانون بودجه این مسئله بیاید و نخواهند این حق را بدهند. بنده معتقدم که يك ماده الحاقیه همانطور که در دوره گذشته برای قانون استخدام اداری مجلس وضع شد وضع شود و این حق هم که در سابق سلب شده است داده شود. بکلی دیگر موضوع این ماده مسئله لباس وطنی است و بنده تعجب میکنم که مستخدمین اداری مجلس شورای ملی چرا نباید لباس وطنی بپوشند و مثل عموم مستخدمین مشمول آن قانونی که راجع به لباس وطنی است هستند و موظف بوده‌اند که لباس وطنی بپوشند و بنده اطلاع دارم که مستخدمین مجلس همیشه سعی میکردند مثل سایر مستخدمین لباس وطنی بپوشند و مشمول این قانون بودند و بکلی بنده این را زائد میدانم و يك قانونی تا نقض نشده است بقوت خودش باقی است و آن قانون ملبوس وطنی شامل مستخدمین مجلس هم هست. این بود نظریات بنده نسبت به این ماده و برای اینکه نظریات خودم را نسبت به اصلاح این ماده عرض کرده باشم پیشنهاد کردم که قبل (از اشخیص داده شده است) نوشته شود مطابق قانون استخدام اداری مجلس اشخیص داده شده است که رعایت مصوبات مجلس شده باشد که بر خلاف قانون نخواهند از آن استفاده کرده باشند.

نایب رئیس - در توضیحات آقای احتشام زاده مراعات ماده ۶۳ را فرمودند و بعلاوه در توضیحاتی که دادند

در موضوعی که مورد بحث بود بحث نکردند. آقای مخبر بفرمائید؟

مخبر - نماینده محترم در دو قسمت اخیر ماده موافق بودند و تصدیق کردند که هم باید اعضاء اداری مجلس لباس وطنی بپوشند و هم در قسمت اینکه از رتبه هفت به رتبه‌های هشت و نه بالا بروند و علت ندارد که مستخدمین اداری مجلس از این حق محروم باشند فقط فرمایشاتشان در قسمت اول بود که چرا ماده ۲۳ قانون استخدام اداری را میخواهیم لغو کنیم. این قسمت تنها منحصر بیک عدد تنه نوبس مجلس است که بنا بر اعلان سابقی که در چندسال قبل (نظره نیست) کردند هفتاد هشتاد نفر برای مسابقه حاضر شدند تنها یک نفر از عهده امتحان بر آمد و تصدیق بفرمائید که برتبه يك و سی و دو تومان حاضر نخواهد شد ناچار شدند در آن موقع آقای دیبا نایب رئیس مجلس حضور داشتند در آن مجلس آن شخص را با رتبه که بالاخره استخدامش کردند و از این قبیل یکی دو نفر آمده هستند در صورتیکه سلف آن آدمی که با رتبه دو استخدام شده است مطیع بوده است که با شصت و هشت تومان رتبه چهار بوده ولی خلفش را با رتبه دو و چهل و دو تومان استخدام کرده‌اند و اگر نخواهید ماده ۲۳ قانون استخدام را در این جا مجرا کنید قهراً باید آن شخص از این جا خارج شود. غرض این است از این ماده حالا هر طور مجلس شورای ملی تصویب میکند مختار است.

نایب رئیس - آقای زوار اجازه خواسته‌اید؟
زوار - موافقم

نایب رئیس - رای میگیریم.

احتشام زاده - بنده مسترد میدارم

نایب رئیس - آقای فیروز آبادی پیشنهادی که حضرتعالی داده‌اید موقعش حالا نیست در موقع رای گرفتن تکلیف آن معلوم میشود پیشنهاد آقای لاریجانی (بشرح آتی خوانده شد)

اینجانب پیشنهاد می‌نامم ماده دو بشرح ذیل نوشته

شود ماده ۲ - کلیه مستخدمین اداری مجلس شورای ملی که فعلاً مشغول خدمت هستند دارای رتبه خواهند بود که برای آنها از طرف مؤسسات مربوطه مجلس اشخیص شده است و از این تاریخ به بعد مشمول مقررات قانون استخدام کشوری خواهند بود.

تبصره - قانون استخدام اعضاء اداری مجلس شورای ملی مصوب ۲۱ بهمن ۱۳۰۴ شمسی و مواد الحاقیه راجعه به آن مصوبه ۱۴ بهمن ۱۳۰۶ شمسی ملغی است.

نایب رئیس - آقای لاریجانی

لاریجانی - بنده مقصودم این بود چون میفرمایند نسبت به اعضاء مجلس مشمول قانون استخدام باشند و از آنطرف هم يك رتبه برای آنها معین شده و در بودجه‌های سابق تصویب شده و اگر میخواهیم از اول آنها را مشمول قانون استخدام کنیم تولید يك زحمت میکنند و بعلاوه مجلس بودجه‌های سنواتی را تصویب کرده‌است بنا بر این بنده عقیده‌ام این است که تا امروز آن قوانین سابق و اشخیصاتی که درباره آنها داده شده است مجری باشد و از این به بعد مشمول قانون استخدام باشند نایب رئیس - آقای دکتر حسنخان عضو کمیسیون هستید؟

دکتر حسنخان - خیر.

نایب رئیس - آقای زوار چطور؟

زوار - خیر.

نایب رئیس - (خطاب به آقای مخبر) عقیده کمیسیون چیست؟

مخبر - بسته بنظر مجلس است.

نایب رئیس - رای گرفته میشود به پیشنهاد آقای

لاریجانی. آقا اینکه موافقت قیام فرمایند.

(معدودی برخاستند)

نایب رئیس - رد شد. ماده دوم مجدداً قرائت میشود

و رای میگیریم.

(اشاره گذشته خوانده شد)

نایب رئیس - رأی میگیریم به ایجاد آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند .
(عده قلیلی قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب نشد . بنده يك تذکری به آقایان میدهم و آن این است که تصویب ماده اول این قانون منضم تصویب ماده دوم این قانون است .
آقای بیات

عضی از نمایندگان - اینطور نیست .
مرئضی قلیخان بیات - تصویب ماده اول وارد شدن ماده دوم بعقیده بنده هیچ استلزامی ندارد و با حاطه اینکه در ماده اول يك اعتباراتی نوشته شده است برای يك مقامهائی و ماده دوم يك قوانینی را لغو کرده و يك قوانینی را خواسته است . بر قرار کند این ماده دوم رد شد بنا بر این آن اعتبارات مطابق آنچه که قانون اجازه میدهد در آن افلام عمل میشود یعنی هر قلمی که تطبیق با قانون کرد پرداخته میشود و هر قلمی که تطبیق نکرد اضافه اش اعتبار خواهد بود و داده نمیشود و آنچه که مطابق قانون است پرداخته خواهد شد هیچ اشکالی نخواهد داشت و مطابق تمام بودجه ها هم هست هر رتبه که در بودجه زیادتر نوشته شده بعد با تطبیق با قانون کمتر میشود و اشکالی پیدا نمیکند بهم دیگر هم مربوط نیست .

جمعی از نمایندگان - صحیح است
نایب رئیس - آقای یاسائی هم در این باب نظری دارند!

یاسائی - بنده هم نظرم همان بود که آقای بیات فرمودند

نایب رئیس - بسیار خوب دیگر در این مطلب بحث نمیشود ماده سوم

(بشرح ذیل خوانده شد)
ماده سوم - برای مصارف فوق العاده مجلس شورای ملی مبلغ بیست و چهار هزار و هفتصد تومان موافق ماده (۳) ضمیمه تشخیص و اعتبار به مباشرت مجلس داده میشود .

زوار - موضوع اعتباریکه مورد تعرض آقای نماینده محترم واقع شده است اعتبارات مخارج بیست فقط نقضای اعتبار شده است و این مسئله در تمام وزارتخانهها هم هست و از طرف مجلس بالمضاعف به آنها داده شده است و بنده خیلی متأسف هستم با اینکه نمایندگان محترم کلاً و جزاً از وضعیت مجلس مسبوق هستند و همه تصدیق میکنند که امور محاسباتی مجلس چقدر مرتب است با این حال ختلال میکنند .

نایب رئیس - آقای فیروز آبادی
فیروز آبادی - بنده هم در این ماده سه نسبت به مدیر فنی که يك نفر تبعه خارجه است و در سال چهار هزار و دویست تومان خرج او میشود مخالفم زیرا مطامع در طهران زیاد است و مدیر فنی تبعه خارجه هم ندارند خیلی هم خوب از عهده بر می آیند و بنده لازم میدانم که چهار هزار و دویست تومان بیگنفر مدیر فنی تبعه خارجه بدهیم در صورتیکه همانطور که عرض کردم مطامع دیگر هم هستند که خیلی هم خوب از عهده کارشان بر می آیند و مدیر فنی چهار هزار و دویست تومانی هم ندارند باین ملاحظه بنده با این قسمت مخالفم .

نایب رئیس - آقای روحی
روحی - بنده اظهارات آقا را نشنیدم باین جهت نمیتوانم دفاع کنم .

نایب رئیس - آقای عدل
عدل - بنده هم مخالفم .
نایب رئیس - آقای شمیرانی

شمیرانی - البته خاطر محترم نمایندگان مستحضر است که بنده بواسطه حسن ظن نمایندگان عضویت مباشرت را عهده دار شدم و در همان جلسه اول بنده بسمت عضو مشاور انتخاب شدم و باید هم همینطور باشد چرا ؟ برای اینکه اداره مباشرت در تحت توجهات و نظریات آقای ارباب کیخسرو بطوری اداره شده که غیر از این سمت سمت دیگری برای مباشرتین نمیشد معین نمایند خصوصاً که خاطر مبارك همه آقایان مستحضر است که بنده در اداره مباشرت با اینکه از جزئیات بودجه تفصیلی

اداره مباشرت مجلس بواسطه کثرت کرفتناری و جمله اولی که عرض کردم کاملاً مستحضر نبوده همینقدر عرض میکنم که این بودجه خصوصاً این قسمت که مطرح است مطابق همان بودجه هائى است که در سنوات قبل هم تصویب شده است و اداره مباشرت ابتدا در آن تغییری نداده است و مثل سنوات قبل این ماده را پیشنهاد کرده است .

ملك آرائی - دوازده هزار تومان اعتبار خصوصی چیست ؟

شمیرانی - صورت جزء دارد .

عضی از نمایندگان - ندارد

شمیرانی - ندارد ؟ بسیار خوب

نایب رئیس - آقای عدل

عدل - بنده با اعتباراتی که به مجلس داده میشود

مخالف نیستم ولی راجع به تنظیم این ماده و اعتباراتی که در چندین جا به قلم آمده است میخواهم يك توضیحی به بنده بدهند که اطلاعات زیادتر شود آنوقت شاید رای بدهم و اینکه آقای شمیرانی فرمودند مطابق بودجه

پارسال است متأسفانه بنده پارسال هم موافق نبودم . در اینجا هر اداره را که قلمداد کردند در زیر آن يك اعتباری هم برای آن قائل شده اند بعد هم يك اعتبارات فوق العاده اینجا قلمداد کرده اند میدانم آن اعتبارات چیست و این اعتبارات چه چیز است . مثلاً مینویسد تعمیر و تهیه نواقص آتیه هزار تومان بعد مینویسد تعمیرات سروری آتیه هزار و هفتصد تومان خوب اگر

اولی کم بود که این قسمت بعد را نوشتند ممکن بود یکمرتبه قسمت اول را زیاد تر بنویسند دیگر آن چیست این چیست . تعمیرات چیست ؟ سروری کد ام است . اینجا مینویسد اعتبارات فوق العاده که پیش بینی نشده

خیلی خوب دیگر اعتبار خصوصی چیست بنده که ملتفت نمیشوم خوب است یکگنفر توضیح بدهد تا شاید موافق بشوم و رای بدهم

مخبر - در قسمت اول تعمیرات و تهیه آتیه مربوط

به اثبته است و قسمت دوم مربوط به اثبته است و آن قسمت اعتبار خصوصی هم که فرمودند دوازده هزار تومان آنهم مال انعام و پول لباس مستخدمین جزء است عدل - پول لباس علیحده به خرج آمده است

مخبر - خیر همین است

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

نایب رئیس - چون عده برای اخذ رای کافی نیست آقای باسائی اگر فرمایشی دارند بفرماید باسائی - گرچه آقای مخبر توضیح مختصری دادند ولی آنچه که معین است این است که اینها که اینجا نوشته شده است اعتبار است و مجلس هم بالاخره اگر در سال سه هزار تومان اعتبار داشته باشد برای مخارج غیر مترقبه چیز زیادی نیست همینطور دوازده هزار تومان (اعتبار خصوصی) این لغت يك اندازه زننده است و اگر يك لغت دیگری پیدا میکردند البته بهتر بود و این برای انعامی است که شب عید به مستخدمین مجلس داده میشود و گمان نمیکنم هیچ يك از آقایان هم مخالف باشند همیشه هم این اعتبارات معمول بوده است منتهمی در جلسات خصوصی از محل جرائم يك انعامی داده میشد حالا یکی در سال است در جزو بودجه می آورند چه راجع به اثبته وجه غیر آن يك چیز زائدي نیست .

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

نایب رئیس - پیشنهاد آقای احتشام زاده

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم مبلغ دوازده هزار تومان اعتبار خصوصی از ماده سه حذف شود

نایب رئیس - آقای احتشام زاده

احتشامزاده - اگر در بودجه مجلس فقط این يك قلم اعتبار دوازده هزار تومان بود بنده هم مخالفت نمیکردم ولی چون بعنوان مخارج فوق العاده پیش بینی شده مبلغ سه هزار تومان نوشته شده است و در سایر مواد هم برای کلیه مخارج يك اقلامی پیش بینی شده است بنده

و هفتصد تومان اعتبار نوشته شده است حضرت آقای فیروز آبادی هم که با هفت شاهی آن مخالف هستند آقایانی هم که این مواد را تنظیم کرده اند برای ثبات قضیه و روشن کردن قضیه فعلاً حاضر نیستند یکی شان مریض هستند یکی شان نیستند. مثلاً آقای ارباب که مادر حساب تمام این حسابها هستند مریضند .

بعضی از نمایندگان - مسافرنند

اورنگ - آقای امیرحسینخان بلخان حاضر نیستند سایر آقایان

نیستند و استحضار آقایان مخصوصاً بندکان آقای عراقی هم زیاد کافی نیست که اثبات فرمایند و اگر هم کافی باشد بنده می بینم که اظهاری فرمودند و برای روشن ساختن قضیه بذل جهدی فرمودند در هر صورت بنده عقیده ام این است وجه حل و طریق حل قضیه اگر تصدیق بفرمائید این است که علی العجله این را بگذارند برای جلسه آتی زیاد هم دیر نمیشود اگر از آن حیث شما نگرانید که اول سال میرسد و سه روز حقوق آقایان دیر میشود اینطور نیست زیرا حقوق اسفند که داده میشود و اگر هم برای حل است که هنوز نیامده است و مادر ك نكردیم ما فعلاً در اواسط اسفند هستیم و بودجه اش هم تا آخر تصویب شده است پس اگر موافقت فرمایند و اگر نامل بفرمایند و اگر حل بر خشونت فرمایند که این لایحه بماند برای جلسه دیگر که موافقین آن هم حاضر شوند و توضیحاتی بدهند که مطلب روشن شود و بیشتر حلاجی شود و بنده این بودجه بیشتر زده شود آنوقت موافقین و مخالفین با دقت رای میدهند این است اعتقاد بنده حالا میل دارید قبول کنید میل ندارید قبول نکنید

نایب رئیس - آقای عراقی

عراقی - دلیل و منظور نماینده محترم بطوری بود که قبل از اینکه بنده بخوهم حرف بزنم متزلزل شد ولی خدمتشان عرض میکنم که يك مطلب غامض محملی ناخالص در این بودجه دیده نشده است که مجلس در رد یا قبول آن تردد باشد . نسبت به ماده دوم

بنده می دیدم که غالب آقایان نمایندگان با آن مخالف بودند رای هم ندادند و رد شد ولی نسبت به این ماده سوم که اعتبار خصوصی بود بعضی ها تمیذناستند و میپرسیدند که این اعتبار خصوصی چه چیز است مخبر هم توضیح دادند معلوم شد که اعتبار خصوصی انعام مستخدمین جزء مجلس است آنکه اطاق جاروب میکند . آنکه فرش است آنکه پیشخدمت است . و يك چیز زیادی هم نیست و البته اعتبار است و هر کجا که ندادند دولت هم نخواهد داد و هر کجا را خواستند بدهند دولت خواهد داد پس اعتبار دادن این دوازده هزار تومان به مجلس (قوی احتشام زاده هم پیشنهاد کردند حذف شود) ضرری به خزانه دولت نمیرساند . اگر بنده بدهند که از خزانه دولت بگیرند و بنده با دانش هم موافقم که نسبت به مستخدمین جزء رعایت شود پس جائیکه مورد زدید باشد در این ماده نسبت به علاوه آن آقای وزیر مالیه دارند تقاضا میکنند که کمیسیون بودجه را در این هفته متولیان تشکیل بدهیم که تا قبل از حمل کلیه بودجه های مملکتی را بیاوریم آنوقت بودجه خود مجلس که دو قلم و تقریباً پانصد هزار تومان است بگذاریم برای بعد ؟ اینهم که میفرمایند حقوق نمایندگان عقب میافتد البته آقایان حقشان است که حقوقشان را بخواهند ولی صحبت در بودجه از این نظر نیست که حقوقشان عقب میافتد خیر .

همه برای این است که کار های مملکت با سرعت جلو برود و بودجه مجلس قبل از بودجه دولت تصویب شود که تواند مجلس وارد بودجه های مملکت بشود ما خیلی کار داریم خود حضرتعالی هم عضو کمیسیون بودجه هستید میدانید خیلی کار داریم

نایب رئیس - آقای اورنگ

اورنگ - بنده يك توضیحی عرض میکنم و مسترد میدارم در صورتیکه اینقدر التهاب هم ندارم عرضم راجع به توضیح این است که در مسئله حقوق مقصودم حقوق آقایان نمایندگان نبود مقصود حقوق اعضا و اجزای

مجلس بود اگر قصد آقایان این است که بانها درو اصل میشود ما هنوز فروردین را درك نکرده ایم نسبت بان پیشنهاد هم زیاد جدی نیستم موافقت نکریدم مسترد میدارم
نایب رئیس - پیشنهاد آقای دشتی

(بشرح آتی خوانده شد)

پیشنهاد میکنم رقم دوم از ماده سوم حذف شود
نایب رئیس - آقای دشتی

دشتی - اوصافا و کلا باید نمونه صرفه جوئی در مملکت بشوند بودجه نود هزار تومان الاولا میشد به بیست هزار تومان سر و تهش را بهم آورد حالا که نشد عرض کنم که این ماده سه هم عقبیده بنده بکلی زاید است و چون موقع صحبت بنده نشد فعلا حرفم را جمیع به ققره دو از ماده سه است که پنجهزار تومان است برای کتابخانه البته این بنظر غریب است که پنجهزار تومان کتابخانه را بنده مخالفت میکنم ولی کتابخانه مجلس مثل اعضاء آری بدن انسان شده است اعضاء آری بقول علمای طبیعی اعضائی است که چون وظایف خود را عمل نکرده است کم کم عضو زائد شده است مثل آپاندیس ریه گوش که اینها عضو زائد هستند کتابخانه مجلس هم همین حکم را پیدا کرده است کتابخانه مجلس که رو بهمرفته در این مدت قریب ده دوازده هزار جلد کتاب پیدا کرده است کتابهاش هم مفید است ولی هیچکس از آن استفاده نمیکند فقط در دوره ششم آقای تقی زاده گاهی میرفتند استفاده میکردند الا ان بروید واردین و خارجین کتابخانه مجلس را به بینید اگر در شبانه روزی پنج نفر وارد و خارج شدند حق دارید بالاخره همه چیز را که نباید تقلید کرد کتابخانه را که نباید موزه درست بکنیم موزه را هم میکذارند در معرض نظر عموم ما يك کتابخانه ساختیم مثل اندرون سلاطین قدیم اعضاء هم دارد رئیس هم دارد ولی هیچ کس نمیتواند برود کتاب بخواند و استفاده کند از آن طرف سی هزار تومان چهار هزار تومان خرج میکنند و کتاب میخرند فقط برای اینکه تماشاچی در این عمارت

بباید ممکن است این پول را خرج کتاب بکنند و از کتاب استفاده بکنند و من نمیدانم چرا با مجال مجلس در این فکر نیفتاده که این کتابخانه را به معرض استفاده عموم بگذارد در این صورت این هیچ فایده ندارد و بنده غرضم توضیح بود پیشنهاد خود را هم مسترد میدارم
نایب رئیس - پیشنهاد آقای عباس میرزا
(بان مضمون خوانده شد)

در ماده سوم پیشنهاد میبایم که از مبلغ پنجهزار تومان اعتبار کتابخانه مبلغ هزار تومان تخصیص داده شود به ناسیس يك جلد بهترین کتاب ادبی و يك جلد بهترین کتاب تاریخ که نایب شده باشد و مطابق نظامنامه باید بمسابقه تشخیص شود

نایب رئیس - آقای عباس میرزا

عباس میرزا - بنده توضیحاتم را دادم

نایب رئیس - آقای روحی عضو کمیسیون هستید
روحی - خیر

نایب رئیس - آقای مخبر چه میفرمائید

مخبر - بسته بنظر مجلس است

نایب رئیس - رای میکنیم به پیشنهاد آقای عباس میرزا برتری که قرائت شد آقایان موافقین قیام فرمایند.

(عده کمی برخاستند)

نایب رئیس - تصویب نشد پیشنهاد آقای احتشام زاده.

(بان ترتیب خوانده شد)

پیشنهاد میکنم در ماده سه بجای عبارت اعتبار خصوصی نوشته شود انعام مستخدمین جزو مجلس دوازده هزار تومان

نایب رئیس - آقای احتشام زاده

احتشامزاده - آقای نماینده محترم برای دفاع از این دوازده هزار تومان و برای اینکه جلب مساعدت و توجه نمایندگان را کرده باشند عنوان مستخدمین جزء مجلس را پیش کشیدند. بنده عرض میکنم اگر حقیقه این

دوازده هزار تومان که نوشته شده برای انعام و عیدی مستخدمین جزء نوشته شود. ولی اگر يك قلم دیگری است بجه مناسب برای دفع از آن قلم عنوان مستخدمین جزء را فرمودند؟! این است که بنده پیشنهاد کردم که اگر آقای مخبر نظرشان از این نام عیدی مستخدمین جزء است اینطور نوشته شود و ایشان پیشنهاد بنده را قبول کنند.

مخبر - اولاً آقای تصدیق میفرمایند که بنده لوح محفوظ نیستم که کلیه ارقامی که در کمیسیون محاسبات گذشته حفظ کرده باشم. البته يك اقلامی است که آمده و گذشته و بر جسته ترش همین بود که در نظر بنده بود و عرض کردم و خلاصه فرمایشات حضرتعالی مثل این است که بکلی سلب اطمینان از اداره مناسرت میفرمائید.

کمیسیون محاسبات مجلس که انتخاب شده است این بودجه از نظرشان گذشته است. اگر حقیقه اینطور است ممکن است آقا تشریف بیاورید در کمیسیون محاسبات و یکمرتبه بطور تفصیل این قسمتها را ملاحظه بفرمائید و اگر چنانچه غیر از این است که عرض کردم.

احتشام زاده - بنده این پیشنهاد را مسترد میدارم.

نایب رئیس - پیشنهاد آقای زوار

(بان شکل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم که در ماده ۳ بجای عبارت کتاب خانه الی آخر نوشته شود برای ساختن يك کتابخانه که باعث استفاده عموم باشد

نایب رئیس - آقای زوار

زوار - عرض کنم گویا فرمایشات نماینده محترم آقای عباس میرزا را آقایان درست توجه فرمودند. برای اینکه کتابخانه مجلس شورای ملی که حقیقه دارای چندین هزار جلد کتاب است بالاخره در دسترس استفاده عموم نیست. کتابخانه عبارت از آن است که از آن بشود استفاده کرد یعنی کتابخانه باید عمومی باشد و عموم از آن استفاده کنند این کتابخانه که در آخر مجلس است بنده بار سال که بعضویت کمیسیون محاسبات مفتخر بودم

تقریباً در نظرم هست دوازده هزار تومان یا پانزده هزار تومان پیش بینی شد برای ساختن يك باب کتابخانه در این طرف مجلس که در دسترس عموم باشد ولی متأسفانه مجلس قبول نکرد حالا هم بجای این پنجهزار تومان (که هیچ موقع ندارد مثلاً برای آتیه است در صورتیکه کدام آتیه را لازم دارد آتیه کتابخانه از هر حیث منظم است) بنده موافقت میکنم که یکباب عمارت ساخته شود برای کتابخانه ولی جائی ساخته شود که عموم بیایند در تحت يك نظامنامه صحیحی از آن استفاده کنند. این بود که بنده این پیشنهاد را کردم

نایب رئیس - آقای شمیرانی

شمیرانی - عرضی ندارم

مخبر - آقا تصدیق میفرمائید ما پنجهزار تومان بنائیم که آقا در نظر گرفته اید که در دسترس عمومی هم واقع شود نمیشود ساخت و این پنجهزار تومان برای کسر کتاب و آتیه که لازم بود پیشنهاد شده است و اگر چنانچه مصرف شود جزء صرفه جوئی میباشد و از این حیث بنده معذرت میخواهم

نایب رئیس - آقای زوار يك پیشنهاد دیگری کرده اند رای میکنیم به پیشنهاد آقای زوار موافقین قیام فرمایند
(عده قلیلی قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب نشد. آقای احتشام زاده چنانچه عالی پیشنهادتان را مسترد داشتید؟

احتشام زاده - پیشنهادی که برای صرف دوازده هزار تومان کرده بودم مسترد نکردم

نایب رئیس - رای میکنیم به پیشنهاد آقای احتشام زاده راجع به صرف دوازده هزار تومان اعتبار خصوصی آقایان موافقین قیام فرمایند
(چند نفری برخاستند)

نایب رئیس - تصویب نشد پیشنهاد آقای فیروز آبادی

(بان ترتیب خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که عوض دوازده هزار تومان نوشته شود پنجهزار تومان

(خنده نمایندگان)

نایب رئیس - آقای فیروز آبادی
فیروز آبادی - بنده خیلی متاسفم که در اینجا هر وقت از اقتصاد مردم يك گفتگویی میکنم طوری آقایان تلفظ میکنند مثل يك مملکتی که سالی پنج میلیارد عایدی داشته باشد معلوم میشود خبری از حال موکلین خودشان ندارند اگر خبر داشتند این پیشنهاد های بنده را حسن تقی میکردند نه اینکه این طور بکنند حالا اطلاع ندارند در اینجا هم اعتبار خصوصی نوشته دوازده هزار تومان بنده همان میکنم چون اعتبارات دیگری در این لایحه هست پنج هزار تومان کفایت میکند پیشنهاد حذفش را نکردم که نکوبند عیدی و بعضی چیزها است پنج هزار تومان پیشنهاد کردم و برای آن مقاصدی هم که اینجا مذاکره اش شد کافی است آن هفت هزار تومان دیگر را برای کارهای اهم و الزم صرف کنند این پیشنهاد بنده بود و امیدوارم آقایان در پیشنهادات اقتصادی اینقدر حمله به بنده نکنند بخصوص آقای عدل عدل - بنده که رای نخواهم داد
فیروز آبادی - خوب بنده لازم هم نیست
مخبر - آقا اگر پیشنهاد حذف این ماده را می فرمودید باز ممکن بود يك نوع دفاع کرد ولی تقلیل را وقتی میتوانید قائل بشوید که تمام آن اقلامی که این ماده را تشکیل داده است ازش کسر فرمائید آنوقت این پیشنهاد را فرمائید و الا با این ترتیب که نمیشود يك قسمت آنرا حذف کرد باین جهت بنده نمیتوانم قبول کنم
فیروز آبادی - اعتبارات هر چه لازم است میدهید هر چه لازم نیست نمیدهید
نایب رئیس - رای میگیریم به پیشنهاد آقای فیروز آبادی آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند
(دو سه نفری قیام کردند)
نایب رئیس - تصویب نشد . پیشنهاد دیگر آقای زوار (بعضیون ذیل خوانده شد)
بنده پیشنهاد میکنم پنج هزار تومان کتابخانه حذف شود

نایب رئیس - آقای زوار

زوار - متأسفانه مجلس وضعیت غریبی بخودش گرفته هفته يك جلسه میشود آهم نمیگذارند حقایق گفته شود . بنده عرض میکنم آقایان کتابخانه که اینجا هست مال ملت است اولاً بدانید که همه چیز مال ملت است من توکر ملت هستم مجلس هم برای ملت است کتابخانه هم برای ملت است چرا ؟ برای اینکه از پول ملت درست شده است و اگر در دسترس عموم نباشد مصرفش چیست اصلاً کتابخانه مجلس نمیدانم برای چیست ؟ تقریباً دارای سیزده چهارده هزار جلد کتاب است از همه جا مزین تر و مرتب تر حالا هم تازه پنج هزار تومان برای آتیه و کتب آن میخواهند این همه کتب آنجا گذاشته در دسترس عمومی که نیست فایده اش چیست . بلاخره يك روزی بیائید يك کاری بکنید . بیائید از اضافات بودجه مجلس يك کتابخانه بسازید . بنده هم موافقت میکنم پنج هزار تومان ولی اینکه این همه کتب خرید شده و گذاشته شده آنجا در دسترس عموم هم نباشد مردم هم از آن استفاده نکنند بنده نمیدانم با این فقر مملکت این پنج هزار تومان از کجا است ؟

نایب رئیس - رای میگیریم باین پیشنهاد آقایانیکه موافقت قیام فرمایند

(چند نفری قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب نشد رای میگیریم به ماده سوم قرائت میشود

(بشرح سابق خوانده شد)

نایب رئیس - آقای عراقی

عراقی - بنده يك تذکری میخواهم عرض کنم چون ماده دو حذف شد باید این ماده بعنوان ماده دوم رای گرفته شود
نایب رئیس - رای میگیریم باین ماده با تبدیل سوم به دوم آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند
(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد ماده چهارم که فعلاً

ماده سوم است قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده سوم - برای حقوق و مخارج و آتیه دوازده ماهه مطبعه مجلس مبلغ چهل و هشت هزار و پانصد و پنجاه و دو تومان موافق فقرات (۱) و (۲) ضمیمه اعتبار به مباشرت مجلس داده میشود

نایب رئیس - آقای وثوق

وثوق - عرضی ندارم

نایب رئیس - آقای عباس میرزا

عباس میرزا - عرضی ندارم

نایب رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده هم با وجود اینکه زیاد میدانم عرض نمیکنم

نایب رئیس - رای میگیریم به ماده سوم آقایان

موافقت قیام فرمایند

(اغلب برخاستند)

نایب رئیس - تصویب شد ماده پنجم که فعلاً چهارم است

(بشرح آتی خوانده شد)

ماده چهارم - مجلس شورای ملی بمباشرت مجلس

اجازه میدهد که عوائد مطبعه مجلس و باغ بهارستان

و صورت مشروح مذاکرات مجلس را تماماً در ملك

معتبری گذاشته بانضمام عوائد از سال ۱۳۰۵ مؤسسات

مزوره به بعد را برای وارد کردن ماشین کاغذ سازی

و لوازم تاسیس و استخدام متخصص اختصاص دهد که

هر چه زودتر از طرف مباشرت مجلس اقدام بعمل آید

نایب رئیس - آقای وثوق

وثوق - بنده مخالف نیستم فقط استدعا میکنم ملك

معتبر را ملك ملی بنویسند

نایب رئیس - آقای زوار

زوار - بنده هم موافقم با فرمایش آقای وثوق

میخواستم پیشنهاد هم بدم

نایب رئیس - آقای عباس میرزا

عباس میرزا - عرضی ندارم

نایب رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - عرضی ندارم

نایب رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - موافقم

نایب رئیس - آقای باستانی

باستانی - عرض میشود این عواید مطبعه مجلس که ذخیره شده است برای خریدن کارخانه کاغذ سازی معلوم نیست چقدر است . در آن سنواتی که عوائد مطبعه يك قدری زیاد میشد در روزنامهها با آب و تاب و يك عبارات مشعشعی نوشته میشد که عایدات مطبعه مجلس چقدر است ولی حالا که کسر شده ابدأ اسمی ازش نیست در صورتیکه این عایدی هم اگر می آمد جزء عواید عمومی مملکت و بعد حساب میشد يك چیزی بود . جزء عواید عمومی مملکت هم معلوم نیست عایدی مطبعه مجلس چقدر است اینجا هم معلوم نیست چقدر است و چقدر بمصرف متخصص و سایر مخارج رسیده است . بنده عقیده ام این است که باید از طرف کمیسیون محاسبات یا مباشرتین توضیح دهند که این عایدات چقدر است . علاوه مابقی ندارد مجلس رأی داده است که این عایدی صرف اینکار بشود اگر این ماده هم نبود بعقیده بنده اینکار میشد و هیچ شکالی نداشت در هر صورت بنده خیال میکنم اگر توضیحاتی داده شود و مطلب معلوم شود بهتر است .

نایب رئیس - آقای عدل

عدل - مخالفم

نایب رئیس - آقای زوار

زوار - خاطر نماینده محترم متوجه است که این بودجه بودجه ۱۳۰۸ است . راجع عواید مطبعه مجلس و باغ بهارستان در بودجه ۱۳۰۷ - کلاً توضیح داده شد و آنجا معلوم شد . اینهم برای آتیه است فعلاً آتیه را نمیتوان تعیین کرد که چقدر عمل خواهد کرد بلکه اصلاً تکرار آمد باغ بهارستان را زد این را نمیشود پیش بینی کرد اجازه بدهید حضور نمایك آقا عرض کنم که

عوائد مطبعه مجلس را نمیشود دو بودجه مجلس اداره مباشرت پیش بینی کند حتی در بودجه کل مملکتی هم نمیشود پیش بینی کرد از این جهت گمان میکنم این اعتراض آقای موضوع بوده

نایب رئیس - آقای عدل

عدل - آقایانی که در دوره ششم و پنجم تشریف داشتند مسبوقند که بنده راجع به مطبعه مجلس همیشه مخالفت داشته ام حالا هم ناچارم عرایض خودم را عرض کنم.

زوار - موافق بودید

عدل - خبر موافق نبودم دلیلش این است که بنده عقیده ام این است هر اداره هر روزارخانه هر مؤسسه البته يك اندازه تشریفات برای آن لازمست مثلاً وزارت مالیه يك عمارتی که بقدر وسع وزارت مالیه ایران باشد باید داشته باشد همینطور مجلس البته باید يك تشریفاتى برای خودش داشته باشد از حیث تجلیاتش اداراتش اعضایش و همه چیزش ولی بقدر وسع این مملکت حالا مطبعه مجلس از تشریفات گذشته و تجارت شده است بنده هیچ جای دنیا را سراغ ندارم که پارلمان يك مملکتی مشغول تجارت باشد

کازرونی - تجارت چرا می فرمائید

عدل - توجه بفرمائید این عرض بنده صحیح است پارلمان کاغذ و پاکت بیاورد پارلمان کارت ویزیت چاپ کند این برای پارلمان ننگ است مطبعه يك کار تجارتي است این کار تجارتي که پارلمان میکند تجارت سایر مطبعه ها را جلو گیری میکنند چرا؟ چون يك پشت بندی دارد يك هفتاد هزار تومان دارد هر قدر هم ضرر کند این ضرر را از آن محل بر خواهد کرد این مثل سایر مطابع نیست کم کار بکند زیاد بکند ضررش را میدهد و متخصص میتواند نگاه دارد صحافتش را نگاه دارد خلعت هم بدهد انعام بدهد عیدی هم بدهد ولی بنده استدعا میکنم شما بیائید جمع و خرج این مؤسسه را حساب بکنید ببینید این تجارت برای پارلمان منفعت دارد یا

ضرر غیر از اینکه جلو تجارت ملت و تجارت آزاد را گرفته است هیچ فایده ندارد بنده نمیگویم مجلس مطبعه نداشته باشد ولی يك مطبعه که بقدر وسع خودش باشد کازرونی - يك مطبعه کوچولو

عدل - بله يك مطبعه کوچولو بقدری که لواج را چاپ بکنند بیاورد شما قوانینی را که از مجلس میکنند چاپ میکنید و بقیمت خیلی گران معروض فروش میگذارید که دست هیچکس بن نمیرسد بگذارید دیگران چاپ کنند و ارزان تر بفروشند

کازرونی - دیدیم چکار کردند

نایب رئیس - آقای بدون اجازه صحبت نکنید مخبر - آقای عدل با اصل وجود مطبعه مخالفتندو آن يك موضوعی است که مجلس رای داده است و دایر شده است عوایدش را هم که می فرمائید در سنوات سابق که بنده نبودم آقا خودشان در لایحه تفریح بودجه در هر سال مطالعه فرموده اند فقط ۳۰۷ باقی میماند که قریباً خواهد آمد و امیدوارم انشاء الله ضرر نخواهد کرد شمیرانی - اجازه می فرمائید توضیحی که آقای

بساائی خواستند عرض کنم

نایب رئیس - اگر مجلس اجازه میدهد آقای شمیرانی توضیح بدهند

بعضی از نمایندگان - بله بله

شمیرانی - اینکه آقا فرمودند عوائد مطبعه در سالهای قبل معلوم نیست چقدر است من حالا آقا را مستحضر میکنم عوائد مطبعه در ۳۰۵ و ۳۰۶ بود و پنجهزار تومان بوده و در ۳۰۷ الان چهل و پنج هزار تومان عوائد مطبعه است و جملتان صد و چهل تومان عوائد مطبعه است و فعلاً در بانک ملی است

عدل - مخارجش چیست با مخارج باید مقایسه کرد جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است نایب رئیس - پیشنهادی است از آقای فیروز آبادی رسیده است

فیروز آبادی - اگر صلاح است قرائت شود

نایب رئیس - بنده صلاح نمیدانم چند فقره پیشنهاد رسیده است راجع به تبدیل کله بانک معتبر به بانک ملی مخبر - بنده قبول میکنم

نایب رئیس - رای میکنیم به ماده چهارم (در این موقع آقایان نمایندگان از مجلس خارج) (ریس از چند نایب معارذت نموده مجدداً مجلس) (منعقد گردید)

نایب رئیس - آقای فیروز آبادی پیشنهاد ختم جلسه کرده اند

بعضی از نمایندگان - (با هممه) - چرا بودجه تمام شود

فیروز آبادی - بنده چون دیدم اکثریت نبود پیشنهاد کردم جلسه ختم شود حالا اگر اکثریت هست بنده مسترد میدارم

نایب رئیس - این کار را امشب تمام میکنیم بعد جلسه را ختم میکنیم

وزیر مالیه - سه فقره لایحه از طرف آقای وزیر عدلیه تقدیم میکنم يك فقره لایحه هم از طرف دولت برای برقراری يك حقوقی برای ورثه مرحوم عمید کفیل وزارت امور خارجه تقدیم میکنم لایحه هم راجع باعتبارات فوق العاده برای خرید اسلحه برای نظمیه است نایب رئیس - به کمیسیونهای مربوطه رجوع میکنم آقای عراقی

عراقی - تصور میکنم آقای فیروز آبادی از روی اطلاع پیشنهاد کرده بودند زیرا عده کافی نیست و بیرون هم دیگر کسی نیست. این است که بنده هم تقاضای ختم جلسه را میکنم.

نایب رئیس - تصور میکنم که علت ختم جلسه از این جهت است که خیلی از شب رفته است والا نمیتوان گفت اکثریت نیست برای اینکه اغلب آقایان هستند بنا بر این اساساً با ختم جلسه موافقت میکنیم و برای

شرفیابی حضور اعلیحضرت استقراع میکنیم

(اقتراع بعمل آمده آقایان ذیل معین شدند)

آقایان: فهیمی - بزرگ نیا - حاج آقا حسین رهبری - طباطبائی و کبلی - عامری - احتشام زاده - آقا میرزا سید ابراهیم خان شریفی - دکتر سنک - وهاب زاده - اسکندری - ظفری - دکتر لقمان - نایب رئیس - باطلاع آقایان میرسانم مطالبی در دستور داریم که لازم است در جلسه ۲۳ اسفند که بر حسب معمول سابق سه ساعت و نیم قبل از ظهر باید جلسه منعقد شود مطرح بشود

احتشام زاده - سه ساعت قبل از ظهر

بعضی از نمایندگان - سه ساعت و نیم قبل از ظهر خوب است

نایب رئیس - بله حالا بعد صحبت میکنیم. در درجه اول تصویب بودجه ۱۳۰۸ مجلس در درجه دوم قرار دادهای منعقد بین دولتهای ایران و آلمان در درجه سوم لایحه دولت راجع به عهد نامه نجرم جنک آقای وزیر مالیه

وزیر مالیه - لایحه معافیت فقره ز حقوق گمرکی تمام شده بود فقط يك ماده آن بواسطه پیشنهادی که قابل توجه شده بود به کمیسیون برگشته بود در کمیسیون گویا تصویب شده خبرش به مجلس آمده غنا میکنم چون چیز مختصری است مقرر فرمائید در اول دستور باشد بعد کارهای مفصل تر

نایب رئیس - بسیار خوب نسبت بوقت جلسه آقایان چه نظری دارند

بعضی از نمایندگان - سه و نیم قبل از ظهر

نایب رئیس - پنجشنبه ۲۸ اسفند سه و نیم قبل از ظهر

(مجلس ساعت شش از شب گذشته ختم شد)